

Barnhälsovården i Region Kalmar län

BHV Region Kalmar län-egen basenhet

- Egen verksamhet sedan oktober 2011
- Psykologverksamheten inom mödra- barnhälsovård
- 17 BHV-mottagningar över hela länet, 55 sjuksköterskor som arbetar med profilerad barnhälsovård
- 3 psykologmottagningar
- 1 verksamhetschef, två avdelningschefer, egen MAL, dietist, sekreterare

BHV: organisation i andra regioner

- Ser lite olika ut, ofta tillhör resp BHV-mottagning Hc, för det mesta inom primärvårdsförvaltningen men i vissa regioner tillhör man barnkliniken. Alla regioner har inte BHV som egen verksamhet.
- Centrala BHV-enheter finns i alla regioner
- Jönköping har egen verksamhet, liksom Kalmar

Barnhälsovården nationellt före 2014

- Avsaknad av styrdokument
- ”Fritt valt arbete inom BHV”
- Stor spridning kring hur barnhälsovård genomfördes och vad som ingick nationellt
- Vissa regioner hade 5 läkarbesök, andra 3 läkarbesök inom BHV (däribland region Kalmar)
- Ojämlig barnhälsovård
- Professionen önskade själva vägledning

Vägledning för barnhälsovården 2014

Nytt nationellt BHV-program 2014

- Nationell enighet och nationellt beslut inom BHV
- För alla barn utifrån behov
- Jämlik barnhälsovård
- Beslut i dåvarande landstingsstyrelsen i Kalmar län 2014 att följa nationella BHV-programmet

Barnhälsovårdens nationella program

För alla	För alla vid behov	
I	II	III
<p>Övervakning - att följa barns utveckling och livsvillkor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tillväxt Immun somatisk Undersökning Komotorisk Utvecklingsbedömning Intellektuell Emotionell Beteendebedömning Samspel mellan barn och föräldrar Relation med andra barn och vuxna Psykiska och sociala familjeförhållanden <p>Hälsofrämjande arbete (levnadsvanor och miljö):</p> <ul style="list-style-type: none"> Spädbarnsvård Ärskning, tillväxning till annan kost Kost Tandhälsa Fysisk aktivitet Lek och Kultur Barnsäkerhet Förebygga skakvård (abusive head trauma) Förebygga SIDS (plötsligspädbarnsdöd) Tobak Alkohol/droger Väld i nära relationer <p>Hälsofrämjande arbete (samspel och relationer)</p> <ul style="list-style-type: none"> Främja lyhört föräldraskap Främja barnets utveckling, kompetens och delaktighet <p>Stöd i föräldraskapet (individuellt/grupp):</p> <ul style="list-style-type: none"> Hembesök Individuella samtal Föräldragrupp Teamarbete/Nätverk <p>Barnets/vårdnadshavarnas psykiska hälsobehov bedömda</p> <ul style="list-style-type: none"> Följa och uppmärksamma barnets psykiska hälsa Följa och uppmärksamma föräldrars/partners psykiska hälsa 	<p>Samtal, vägledning och insatser efter behov</p> <p>Uppföljning och insatser för barnet, som bestäms av kunskap som finns eller framkommer vid den universella hälsoövervakningen (barnets bakgrund, tidigare och nuvarande hälsotillstånd, livsvillkor m.m.)</p> <p>Fördjupad kartläggning av skydds- och riskfaktorer. Beakta särskilt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Föräldraoro Emotionella och psykologiska problem Barn med misstänkt eller faktisk avvikelse avseende hälsa, utveckling, beteende och samspel Barn med ökad risk för ohälsa. Barn från andra länder <p>Vidare kartläggning och bedömning av barnets utveckling, fysiska och psykiska hälsa och sociala situation</p> <p>Hälsovägledning - motivera till förändrade levnadsvanor i familjen (tobak, alkohol, kost, fysisk aktivitet)</p> <p>Utökat föräldrastöd individuellt eller i grupp, inklusive hembesök (sjuksköterska, läkare, psykolog, konsulter)</p> <p>Stödsamtal vid nedstämdhet/depression postpartum</p> <p>Tvårprofessionell konsultation/samverkan kring barn och familj med ökade behov</p> <p>T.ex. med:</p> <ul style="list-style-type: none"> Psykolog för barnhälsovården. Mödrhälsovård och elevhälsa. Socialtjänst Sjuk- och tandvård Öppen förskola Barnomsorg Övriga <p>Bedömning och vaccination av barn med ökad risk för smitta och/eller ofullständig vaccination</p> <p>Utökad D-vitamin substitution</p>	<p>Ytterligare samtal, vägledning och insatser i samverkan med andra vårdgivare, socialtjänst</p> <p>Insatser baseras på individuella bedömningar barnets/familiens behov</p> <p>Upprepade hembesök</p> <p>Täta kontakter med BVC</p> <p>Remiss till annan vårdgivare</p> <p>Nära samverkan med andra Lex.</p> <ul style="list-style-type: none"> Barnsjukvården Övriga vårdgivare ex. barn/vuxenpsykiatri, habiliteringen Spädbarnsverksamhet Socialtjänsten Migrationsverksamheter <p>Kontakt/anmälan till socialtjänsten</p> <p>Anmälan till Läkomodelsverket vid övervakning</p>

BHV:s nationella program

- 3-delat nationellt program
- Universella, "ljusa", till alla
- "Mellan" till alla efter behov inom BHV
- "Mörka" till alla efter behov, ev. remiss från BHV

RIKSHANDBOKEN
BARNHÄLSOVÅRD

Barnhälsovårdens nationella program

För alla	För alla vid behov	
I	II	III
<p>Hälsövervakning - att följa barns hälsa, utveckling och livsvillkor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tillväxt • Allmän somatisk undersökning • Psykomotorisk utvecklingsbedömning • Språk/kontakt/kommunikation • Beteendebedömning • Samspel mellan barn och föräldrar • Relation med andra barn och vuxna • Psykiska och sociala familjeförhållanden <p>Hälsöfrämjande arbete (levnadsvanor och miljö):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spädbarnsvård • Amning, tillvagning till annan kost • Kost • Tandhälsa	<p>Samtal, vägledning och insatser efter behov</p> <p>Uppföljning och insatser för barnet, som bestäms av kunskap som finns eller framkommer vid den universella hälsoövervakningen (barnets bakgrund, tidigare och nuvarande hälsotillstånd, livsvillkor m.m.)</p> <p>Fördjupad kartläggning av skydds- och riskfaktorer. Beakta särskilt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Föräldraro • Emotionella och psykologiska problem • Barn med misstänkt eller faktisk avvikelse avseende hälsa, utveckling, beteende och samspel • Barn med ökad risk för ohälsa. • Barn från andra länder <p>Vidare kartläggning och bedömning av barnets utveckling, fysiska och psykiska hälsa och sociala situation</p>	<p>Ytterligare samtal, vägledning och insatser i samverkan med andra vårdgivare, socialtjänst</p> <p>Inskärper baserna på individuella bedömningar barnets/fam@lens behov</p> <p>Upprepade hembesök</p> <p>Täta kontakter med BVC</p> <p>Remiss till annan vårdgivare</p> <p>Nära samverkan med andra Lax.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samsjukvården • Övriga vårdgivare os. • Barnvuxenpsykiatri, habiliteringen • Spädbarnsvårdsenhet • Socialtjänsten • Migrationsövervakningsenhet <p>Kontakt/anmälan till socialtjänsten</p> <p>Anmälan till Läkomodelverket vid</p>

Rikshandboken

- Rikshandboken- ett metod- och kunskapsstöd för barnhälsovårdens verksamhet

Länk till nyhetsbrev: <https://www.rikshandboken-bhv.se/rhb/om-rikshandboken/nyhetsbrev/>

Nationell målbeskrivning för läkartjänstgöring inom BHV

Läkare ska ha särskild tid avsatt för arbete på BVC-mottagning. Läkarbesök ska ske i team tillsammans med BHV-sjuksköterskan.

Förmågan att bedöma ett barns utveckling och hälsotillstånd grundas på erfarenhet och på teoretiska kunskaper. Det krävs ett visst antal barn för att BHV-medarbetare ska kunna upprätthålla sina kunskaper om barn och utveckla en adekvat metodik i arbetet. Det är därför önskvärt att varje läkare får ansvar för minst 25 nyfödda per år. Rekommendationen är att 30 minuter bör avsättas för varje teambesök läkare och sjuksköterska.

<https://www.rikshandboken-bhv.se/metoder--riktlinjer/professioner-inom-bhv---oversikt/nationell-malbeskrivning-for-lakartjanstgoring-inom-bhv/>

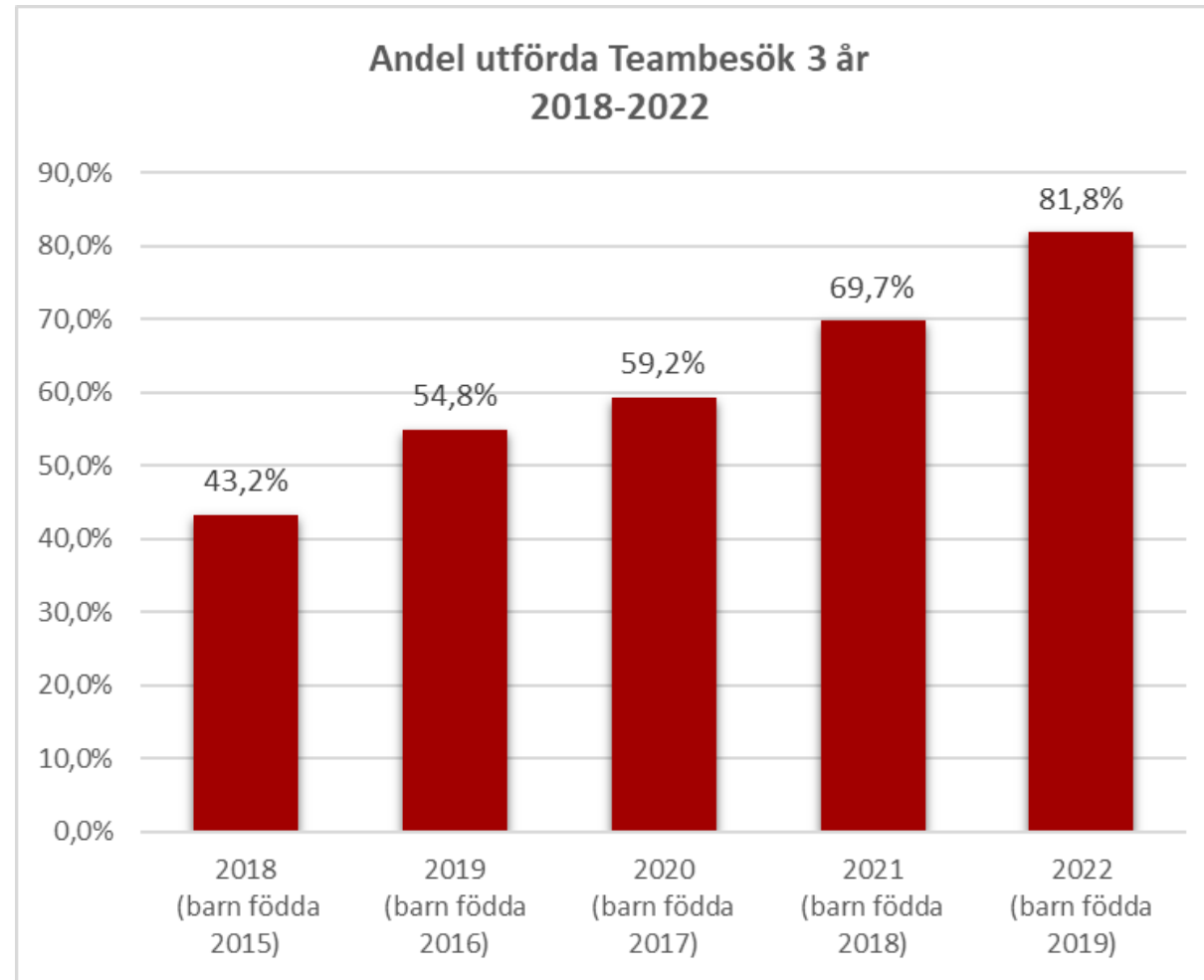
Teambesök 3 år - Historik

- Inom barnhälsovården var det under lång tid i Sverige 5 st. läkarbesök
  - 6-8 veckor
  - 6 mån
  - 12 mån
  - 18 mån
  - 5 år
- Kvar på många håll i landet fram till introduktion av Nationella programmet 2014
- Kalmar län hade haft variant sedan ca 20 år tillbaka med enbart 3 läkarbesök – 6-8 v, 6 och 12 mån

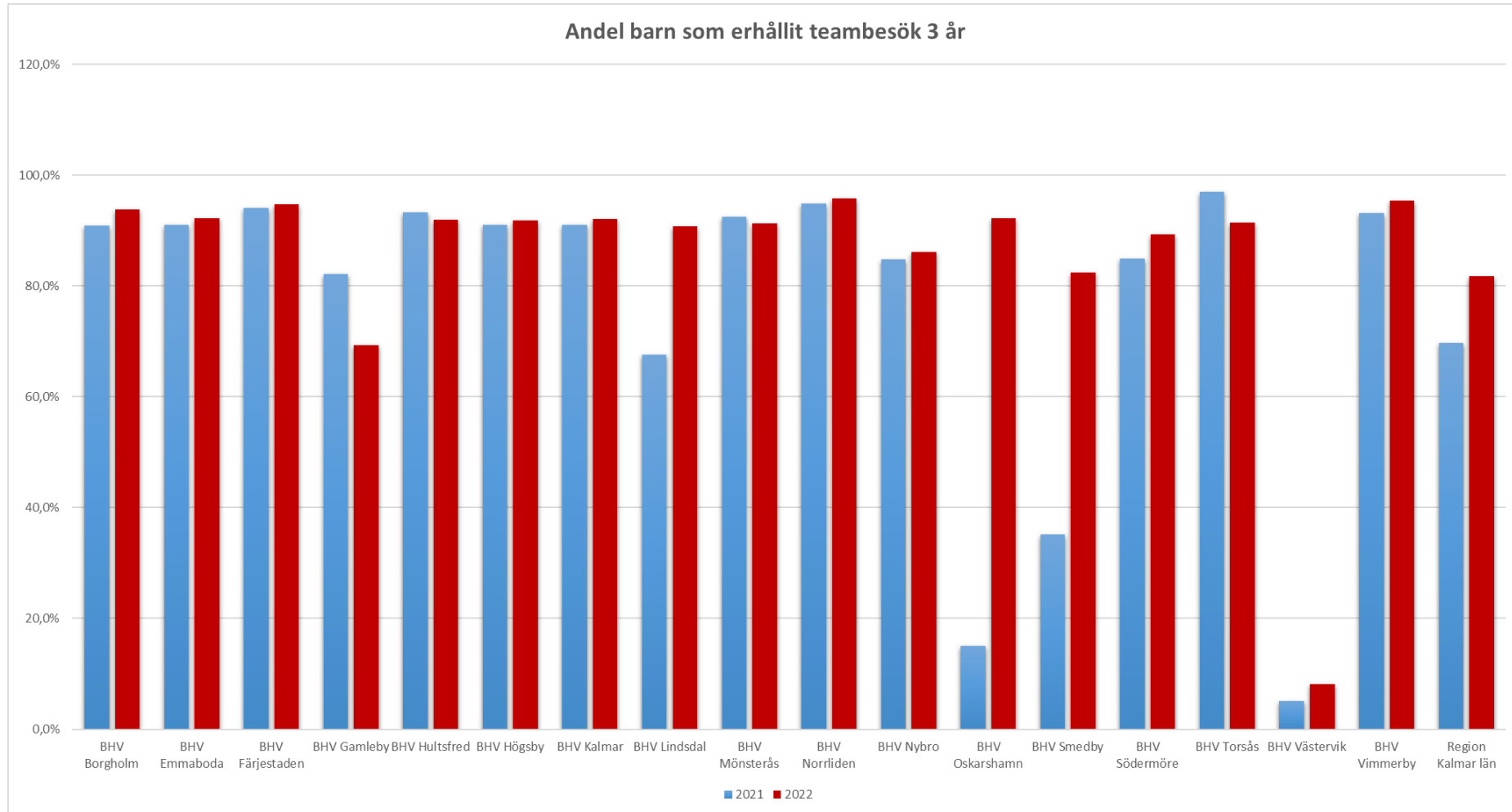
Teambesök 3 år

- Utifrån nationella programmet och efter politiskt beslut infördes teambesök 3 år januari 2018 i Region Kalmar län
- I de regioner där man hade haft 5 läkarbesök protesterades mot införandet av enbart 4 teambesök t ex Jönköping
- Finns regioner där BHV-enheterna inte fått gehör för hela nationella programmet, t ex Sthlm, men där BHV-enheterna kämpar för att komma vidare i frågan

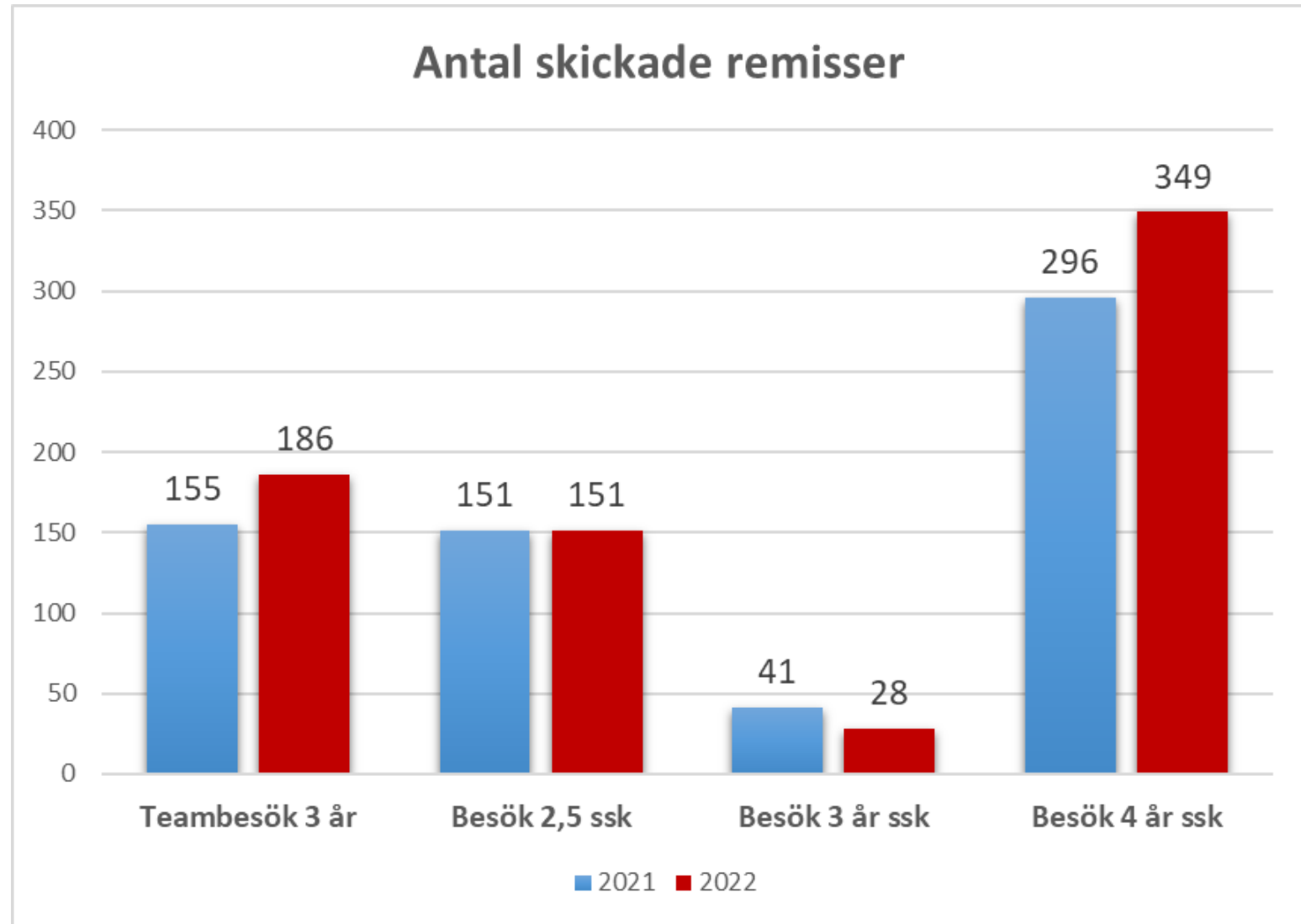
Teambesök 3 år

Teambesök 3 år

Teambesök 3 år

Teambesök 3 år

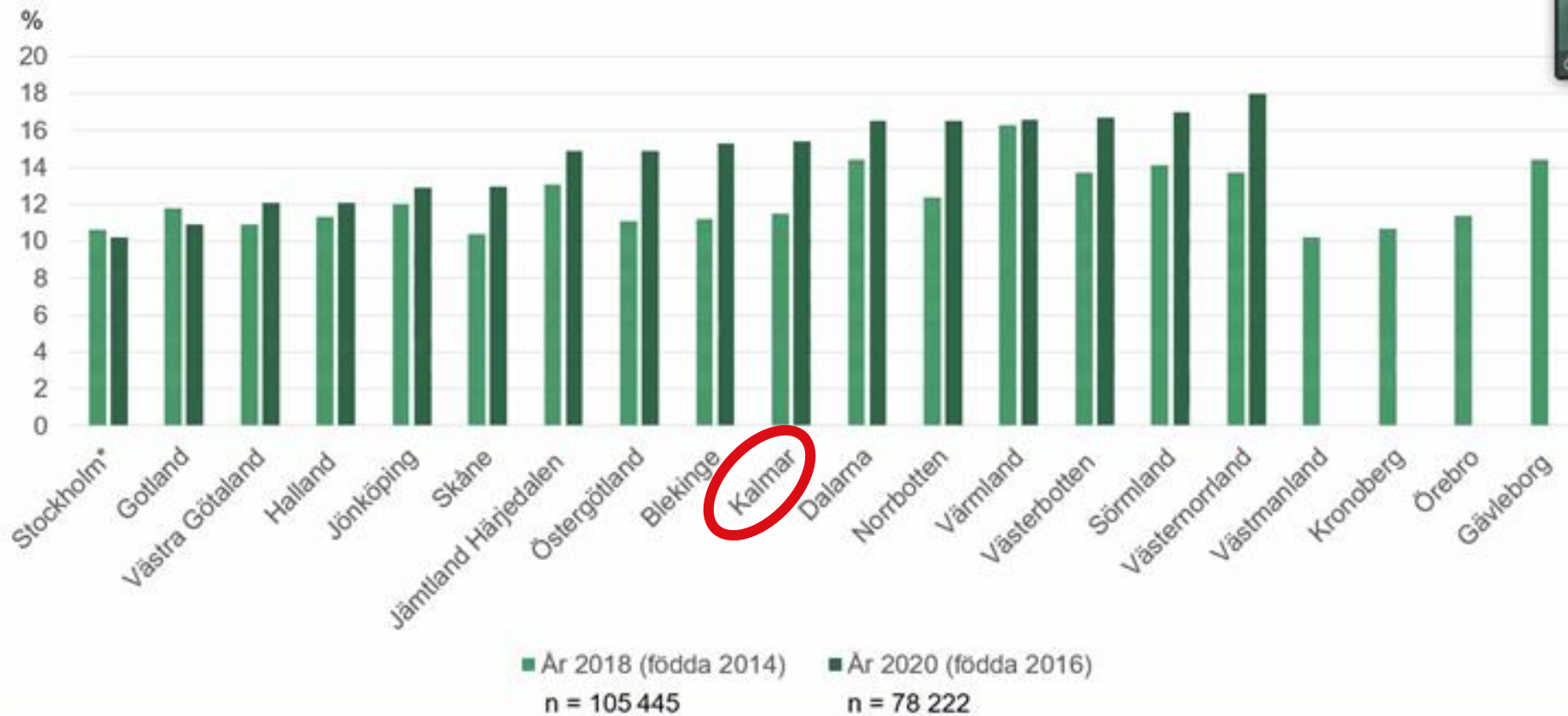
Antal skickade remisser vid resp besök	2,5-årsbesök	2,5-årsbesök	3-årsbesök	3-årsbesök	Team besök 3	Team besök 3	4-årsbesök	4-årsbesök
	2021 ssk	2022 ssk	ssk 2021	ssk 2022	år ssk+ läkare 2021	år ssk+ läkare 2022	ssk 2021	ssk 2022
Mottagande enhet								
Barn- och ungdomshälsan	1				3	1		
Barn- och ungdomskliniken Kalmar	10	9		2	48	37	11	12
Barn- och ungdomskliniken Västervik	1	2	2	2	8	9	5	8
Barn- och ungdomspsykiatri Västervik						1		
Berga hälsocentral		1						
Blå Kustens hälsocentral							1	
Cityläkarna Kalmar	1	1						1
Cityläkarna Nybro	1							
Cityläkarna Oskarshamn		1						
Diagnostiskt center					2			
Gripens hälsocentral						1	1	
Habiliteringen söder		1						
Habiliteringen norra Kalmar län		2			1	1		
Hudkliniken Kalmar								1
Hudkliniken Västervik						1		
Husläkarcentrum		1						
Högsby hälsocentral		2						
Kirurgkliniken Kalmar					8	8		
Kirurgkliniken Västervik			1		1	3		
Kristinebergs hälsocentral		1						
Kvarnholmens hälsocentral								1
Lindsdals hälsocentral						1		1
Ljungbyholms hälsocentral								1
Läkarhuset Kronan Kalmar						1		2
Medicinkliniken							1	
Nybro hälsocentral							1	
Ortopedkliniken Kalmar					1	1		
Psykologverksamheten inom mödra och barn	16	24	3	8	17	22	22	34
Rehab söder	3	8			2	2	5	7
Samrehab norra Kalmar län	13	6	6	1	2	2	8	6
Slotts fjärdens läkarmottagning	1							
Stensö hälsocentral								1
Ögonkliniken Kalmar	11	7	1		9	7	47	51
Ögonkliniken Västervik	8	3	3		2	2	41	37
ÖNH-klin Kalmar	41	42	7	4	28	53	78	100
ÖNH-klin Västervik	44	40	18	11	23	33	72	86
Totalt antal skickade remisser	151	151	41	28	155	186	293	349

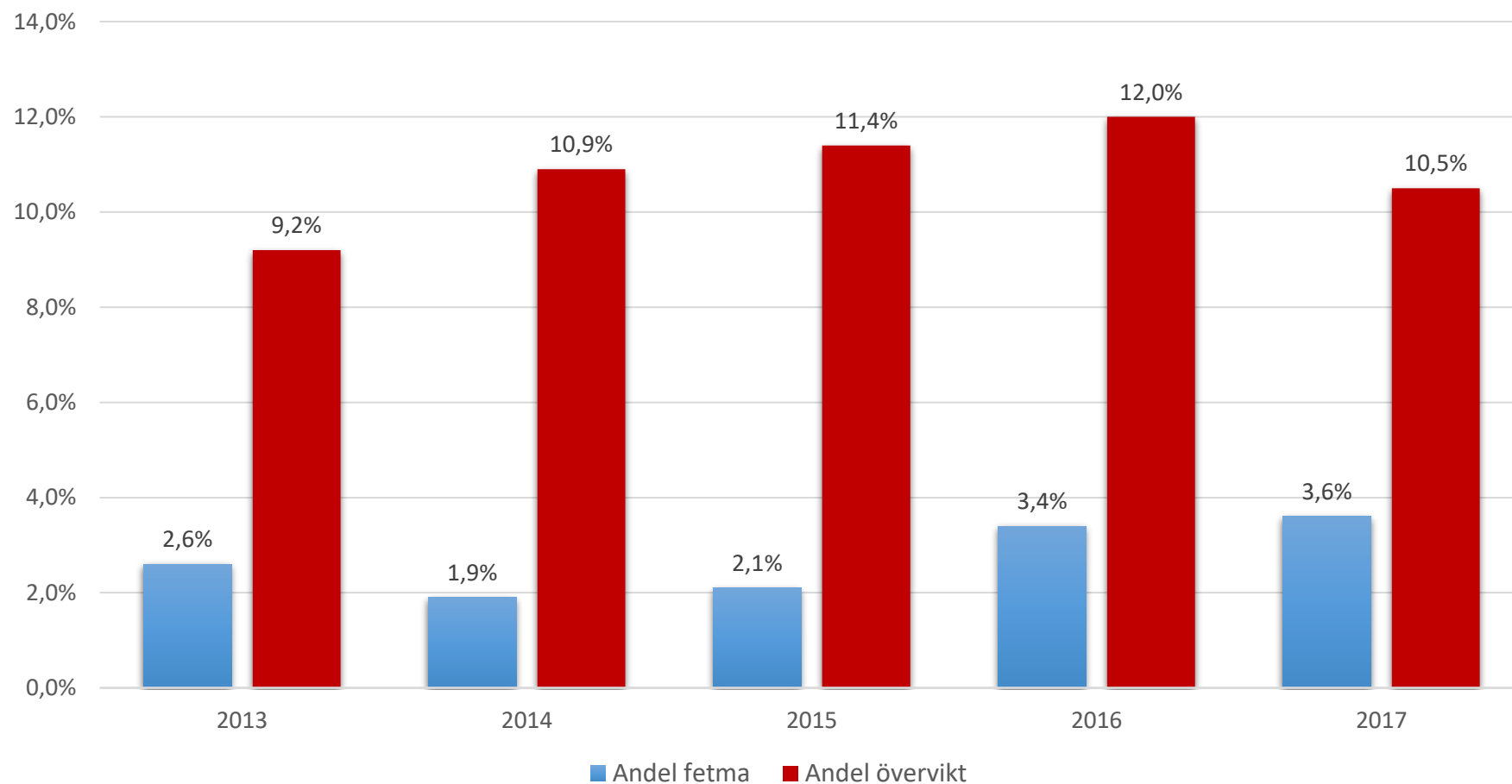
Iso-BMI 4 års ålder

- Sedan 2007 mäts i vårt län iso-BMI inom BHV vid 4 års ålder
- Nationell insamling av data sedan några år tillbaka

Övervikt och fetma bland 4-åringar

Övervikt/fetma rapport BHV oktober 2021

Andel barn födda 2013-2017 övervikt/obesitas vid 4 åå Region Kalmar län

Teambesök 3 år utifrån journalgranskning barn med obesitas vid 4 år födda 2016 respektive 2017

- Barn födda 2016 – iso-BMI mätt 2020
- 88 barn med sjukdomen obesitas
- 45 pojkar och 43 flickor
- 52 barn har fått teambesök 3 år (59 %)
- 30 barn har ej fått teambesök 3 år (34 %)
- Övriga ej aktuellt (uteblev, flytt mm)
- BHV-dr noterat iso-BMI/vikt vid teambesök 3 år för 16 barn

Teambesök 3 år utifrån journalgranskning barn med obesitas vid 4 år födda 2016 respektive 2017

- Barn födda 2017 – iso-BMI mätt 2021
- 92 barn med sjukdomen obesitas
- 43 pojkar och 49 flickor
- 48 barn har fått teambesök 3 år (52 %)
- 43 barn har ej fått teambesök 3 år (47 %)
- Övriga ej aktuellt (uteblev, flytt mm)
- BHV-dr noterat iso-BMI/vikt vid teambesök 3 år för 20 barn
- Alla barn behöver inte haft obesitas vid 3 års ålder, men sannolikt många ...

Teambesök 3 år

Kunskapssammanställning över bestämningsfaktorer för en jämlik psykisk hälsa – Resultat

Sämre psykisk hälsa bland små barn som:

- Har utlandsfödda föräldrar
- Har föräldrar med låg utbildning
- Bor med en förälder

Teambesök 3 år

Nya utmaningar?

- Förstoppning
  - Sömn
  - Skärmtid tidigt
  - Fysisk inaktivitet
  - ...
-
- Goda rutiner skapas tidigt

Teambesök 3 år

Starta tidigt!

Samverkansmöte BHV-dr – BHV-ledning

- 5/5 kl. 13.00 - 14.30
- Mail utskickat till alla chefer i regionen – offentliga och privata
- Vidarebefordran till BHV-dr
- Gärna skicka in önskemål om ämne i förväg

Tillsammans
för ett **friskare**
tryggare och
rikare liv